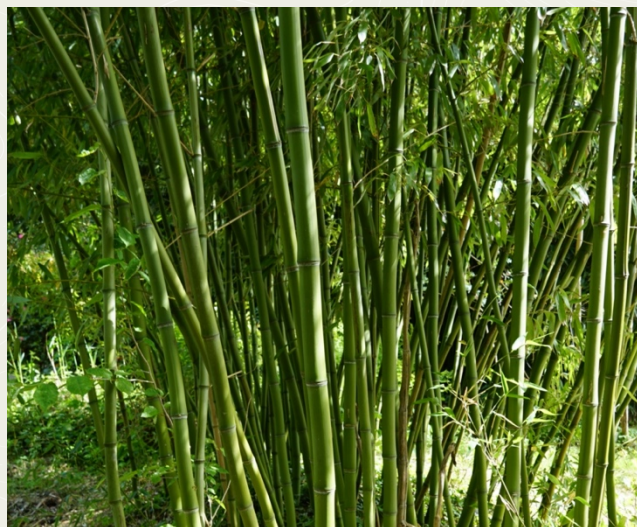

Excursie Exotische Plantenkwekerij De Groene Prins

Datum: 21 mei 2025
Steenwijkerwold, Overijssel

Foto's door Denisse Roman Clemente

Op 21 mei 2025 bezochten we samen Hans Prins, die een exotische plantenkwekerij heeft, genaamd De Groene Prins. Hier kweekt hij exotische planten en zoekt winterharde soorten of hybrides. Onder andere kweekt hij bamboe, eucalyptus, magnolia, camelia, citrusvruchten en paw paw. Verder experimenteert hij met winterharde bananen en avocado's. Dit verslag is gebaseerd op ons bezoek aan hem, waar hij ons enthousiast heeft rondgeleid door zijn eigen botanische tuin en ons veel heeft verteld over de grote hoeveelheid soorten bamboe die hij kweekt en verkoopt. Informatie is aangevuld uit de Bamboe Catalogus van De Groene Prins.

Meer info van Hans

<https://www.degroeneprijs.nl/bamboe-in-nederland/> Artikel van Hans zelf over bamboe in Nederland.

<https://www.degroeneprijs.nl/assortiment/?category=bamboo> Het assortiment bamboe van de Groene Prins.

<https://www.degroeneprijs.nl/wp-content/uploads/2024/01/BAMBOECATALOGUS2024.pdf> Uitgebreide catalogus, met info over verzorgingsmaatregelen, aanplant, verzorging en snoei van bamboe, bamboe als bouw materiaal, als haag en op pagina 34 ook info over bamboe als groente en geschikte soorten.

Botanische tuin van Hans Prins

De botanische tuin van Hans zit op zware keileem in een dal van een stuwwal uit de voorlaatste ijstijd. Omdat leem bijna geen water doorlaat is de grond best nat, en is de grondwaterstand niet duidelijk. Hans heeft een vijver laten graven en een bron laten boren, om een watervoorraad te hebben. De bron is 28 meter diep, hier is het water vervuild door omliggende landbouwactiviteiten. Hij laat dit water zuiveren door het in een bamboebos te spuiten en het daarna de vijver in te laten lopen. Een soort helofytenfilter door middel van bamboe.

Bamboe

Bamboe is een groep planten die behoort tot de grasfamilie. Het is een enorm divers gewas, geschikt als bouw materiaal, haag, waterzuivering, sierwaarde en de jonge scheuten als groente. Ongeveer 100 soorten zijn winterhard en dus te groeien in Nederland.

Groei van Bamboe

Bamboe heeft een enorme groei, van scheut tot eindhoogte in 2 maanden, bij sommige soorten soms wel tot 13 meter met een dikte van 8 cm. Daarna is er geen groei meer de hoogte in maar naar de zijtakken. Ook groeit een stengel niet in de breedte, stengels worden alleen breder doordat er nieuwe stengels opkomen die naarmate de bamboe ouder wordt dikker worden. Complete verhouting van een stengel duurt 3 jaar. De wortelstok zit ongeveer 40 cm diep, de haarwortels gaan nog veel dieper. Gemiddeld produceert bamboe na ongeveer 5 tot 10 groeiseizoenen de eerste volwassen stengels. Dit wordt gestimuleerd door overvloedige irrigatie en voeding. Bamboe komt uit gebieden waar het veel natter is dan in Nederland, vooral in vergelijking met de laatste droge jaren. Vandaar dat er in droge zomertijd veel bijgewaterd moet worden om de bamboe gezond en groeiend te houden. De optimale groei krijg je op een vruchtbare humusrijke bodem, met een pH tussen 5-7, en met organische bemesting plus lavameel en overvloedige irrigatie tijdens de groei.

Bijna alle bamboe vermeerdert zich door uit de dijen en sommige soorten kunnen enorm woekeren. Er zijn een paar soorten die niet woekeren. Voor de heftig woekerende soorten is het nodig om goede bescherming aan te brengen in de bodem. Een optie is om harde PE folie 60 cm diep in te graven. Sommige soorten kunnen zelfs hier onderdoor. Een andere optie is om greppels te graven. Er zijn ook mensen die de bamboe bijhouden door de nieuwe scheuten te oogsten.

Bamboe kan gaan bloeien. Over waardoor de bloei van bamboe wordt veroorzaakt is nog erg weinig bekend. De bloeiperiode kan jaren duren en verschilt per soort maar kan variëren van 35 tot zelfs 100 jaar. Wanneer bamboe begint met bloeien is er minimale groei en het is mogelijk dat de bamboe er aan sterft, herstel is ook mogelijk.

In Europa is recent de bamboemijt uitgebroken, deze mijtsoorten maken zeer dichte spinsels aan de onderkant van de bladeren. De mijt kan bestreden worden door de roofmijt *Neoseiulus fallacis*, deze is helaas nog niet in Europa verkrijgbaar, hopelijk in de nabije toekomst wel. Voor Hans is dit een aanzienlijk probleem, omdat hij geïnfecteerde planten niet kan leveren. Dat kan pas weer als hij de roofmijt kan inzetten.

Bamboe met andere gewassen

Het vallende blad en de schaduw van de bamboe verstikt veel van de ondergroei. Toch is bamboe goed te combineren met sommige planten, zoals sprietvormige bladerplanten, schaduwminnende en klimplanten. Geschikte planten die bij Hans te zien waren; varens, gele dovenetel, daslook. Ook klimplanten zoals kamperfoelie, druiven of kiwi zouden het goed doen.

Bloeiende bamboe.

Daslook groeit goed onder bamboe.

*Stengels van *Phyllostachys prominens*.*

Bamboe als groente

De scheuten van bamboe zijn eetbaar. Bamboe soorten met dikke stengels zijn vooral geschikt om te eten, omdat de scheuten meer massa hebben.

De vroegste soorten waar scheuten van geoogst kunnen worden maken scheuten in maart-april. Dit zijn woekerende soorten en een groot beginvolume is nodig. Na aanplant van bamboe zal het enige jaren duren tot er scheuten beschikbaar zijn om te oogsten. Nadat de bamboe eetbare scheuten produceert die niet nodig zijn voor de groei van de bamboe (altijd ongeveer 2/3 overlaten) is een scheut van ongeveer 30 cm lang oogstbaar. Sommige soorten bamboe maken meer scheuten dan de plant kan voeden, en deze sterven later weer af. Dit is een goede eigenschap voor voedselproductie. Het oogsten van de scheuten doe je door ze vlak bij de grond af te breken, knippen of snijden. De schutbladen moeten er af gepeld worden voor gebruik. De scheuten zijn beperkt houdbaar, na oogsten drogen ze snel uit. Maximaal een paar dagen in de koelkast te bewaren. Dan de bereiding van bamboe, Hans roerbakt de scheuten in een saus, wij aten het geroerbakt in olie met alleen peper en zout. De smaak was vol, en het mondgevoel deed aan asperge denken. Ongetwijfeld zijn er veel manieren om bamboe te bereiden.

Bamboe als waterzuivering

Bamboe kan gebruikt worden om water te zuiveren in een helofytenfiltersysteem. De bamboe wordt gebruikt in plaats van riet, en in een bak gegroeid waar afvalwater in wordt afgevoerd. De bamboe neemt afvalstoffen op en zuivert hiermee het water. De bamboesoort die hiervoor gebruikt wordt moet wel tegen natte omstandigheden kunnen.

Bamboe als haag

Bamboe is door zijn dichte en snelle groei enorm geschikt als windhaag. Een pol bamboe kan zich binnen een paar jaar enorm uitbreiden en zo zorgen voor afscherming en beschutting tegen wind. In de luwte kunnen planten gegroeid worden die hier profijt van hebben. Bamboe in grote hoeveelheden beïnvloeden het microklimaat op een gunstige manier voor andere planten door een hogere luchtvochtigheid en warmte. Wel moet er bij aanplant van de haag rekening gehouden worden met hoe ver de bamboe zich uit 'mag' breiden, en moeten er voorzorgsmaatregelen genomen worden. Ook de keuze voor welke soort is afhankelijk van hoe hoog en dicht de haag moet worden en wat de zonlicht en watervoorzieningen op de gewenste plek zijn.

Bamboe als bouw materiaal

De volwassen stengels van bamboe verhouten na 3 jaar. Hierna zijn de stevige stengels geschikt als bouw materiaal en kunnen er allerlei constructies mee gebouwd worden. Voor bouwen met bamboe moeten er geschikte soorten gekozen worden die rechte, dikke en lange stengels maken. Kleinere stokken die toch al gesnoeid worden kunnen ook handig zijn voor allerlei toepassingen, zoals ondersteuning van klimplanten of bonen.

Scheuten geroerbakt in olie met peper en zout.

*Oogstbare scheuten van *Phyllostachys dulcis*.*

Soorten bamboe

Dit is een kort overzicht gebaseerd op een paar soorten die besproken zijn tijdens het bezoek aan Hans Prins. In de bijlage vind je een tabel van interessante soorten geschikt als eten, bouw materiaal, hagen of waterzuivering.

Voor een nog uitgebreider overzicht aan soorten raadpleeg de Bamboe Catalogus van De Groene Prins.

Geschikt voor eetbare scheuten

Soorten bamboe die geschikt zijn om eetbare scheuten van te oogsten hebben de volgende kenmerken: snelle groei, dikke stengels (dus dikke scheuten) en maakt veel extra scheuten aan die niet allemaal onderhouden kunnen worden door de plant.

Phyllostachys sp. Shanghai 3, deze soort produceert veel scheuten waarvan later een deel uitdroogt, wat ze geschikt maakt om te oogsten. De scheuten zijn dik en smaken goed. De bamboe groeit snel en is een sterke bamboesoort. Het duurt bij Hans 8 jaar voordat de soort begint volwassen scheuten te produceren.

Phyllostachys vivax, scheuten geschikt als voedsel en de verhoutte stengels zijn geschikt om mee te bouwen. Deze soort krijgt het snelste dikke scheuten en stengels vergeleken met andere soorten.

Phyllostachys dulcis, de naam suggereert een zoete smaak, volgens Hans verschilt de smaak weinig van andere soorten. De scheuten zien er geel en verdord uit (foto pagina 3).

Verder bespreken we *Phyllostachys tinanmuensis*, deze geeft donkere scheuten. *Borinda*, is robuuster dan de subtropische vorm *Fargesia*. De soort zit tussen winterhard en subtropisch in en woekert niet, maar heeft veel water nodig. Is ook eetbaar, alleen de opbrengst per scheut is wat lager. *Phyllostachys vivax huanwenzhu*, een van de hardst groeiende bamboesoorten. *Phyllostachys nuda*, winterhard en goed eetbaar. *Phyllostachys virella*, kan tegen -25 vorst en is eetbaar.

Geschikt als bouw materiaal

Bashania fargesii produceert zeer geschikte stengels als bouw materiaal. Hans schat dat hij de opbrengst ± 300 stokken per are is. Dit is pas nadat de bamboe volgroeid is en volwassen scheuten produceert.

Geschikt als haag

Fargesia is zeer geschikt voor een haag, deze soort groeit heel dicht en woekert niet. Vogels kunnen er goed in nestelen en zijn beschermd tegen roofdieren. In de luwte kunnen andere planten gekweekt worden.

Geschikt voor waterfiltering

Hans gebruikt bamboe om zijn grondwater te zuiveren voordat het zijn vijver in gaat en wordt gebruikt voor irrigatie. De soort die Hans hiervoor gebruikt en aanraadt is **Phyllostachys heteroclada 'Straight-stem'**, deze soort kan goed tegen natte condities en maakt blauwgrijze halmen.

Phyllostachys vivax Huanwenzhu 'Inversa'

Boekentip voor bamboe:
The Book of Bamboo, A Comprehensive Guide to This Remarkable Plant, Its Uses and its History - David Farrelly.

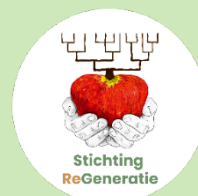
Dit verslag is geschreven naar aanleiding van boerderij-bezoeken met pilot-boerderijen van Stichting ReGeneratie.

Geschreven door Ronja Oosterveld tijdens stage bij Stichting ReGeneratie.
Redacteur | Jordy van Eijk, Louise van der Stok en Hans Prins.

Bronnen: Rondleiding door Hans Prins in zijn botanische tuin.

Bamboe Catalogus De Groene Prins 2024-2025.

Alle foto's door Denisse Roman Clemente.

Bijlage: Tabel interessante soorten

In deze tabel zijn 13 soorten opgenomen die interessant zijn voor verschillende doeleinden. Informatie afkomstig uit Bamboe Catalogus De Groene Prins 2024-2025. Alle soorten in deze tabel zijn sterke en winterharde soorten.

Soort			Groei eigenschappen		Functie			
	Hoogte (meter)	Dikte (mm)	Woekering	Bijzonderheden	Voedsel	Bouw materiaal	Haag	Water zuivering
Phyllostachys tianmuensis	6-10	25-35 mm dik	Woekert sterk	Snelgroeiend. Vroegst oogstbare scheuten.	Zeer geschikt			
Phyllostachys vivax	6-10	>35 mm dik, soms tot wel 85 mm.	Matig woekierend	Wordt het snelst dik en hoog. Produceert ook het snelst oogstbare scheuten. Laat oogstbare scheuten.	Zeer geschikt			
Phyllostachys nuda	4-6	25-35	Sterk woekierend	Dunnere scheuten. Midden oogstbare scheuten.	Zeer geschikt			
Phyllostachys sp. Shanghai 3	6-10	>35	Matig woekierend	Enorme scheuten. Laat oogstbare scheuten.	Zeer geschikt			
Phyllostachys bisetti	6-10	25-35	Matig woekierend	Heeft een peperige smaak. Midden oogstbare scheuten.	Zeer geschikt		Zeer geschikt	
Phyllostachys rubromarginata	6-10	25-35	Kan woekeren		Geschikt	Zeer geschikt		
Phyllostachys dulcis	6-10	>35	Sterk woekierend	Sterke soort maar bladschade in de winter.	Zeer geschikt			
Phyllostachys atrovaginata	6-10	>35	Sterk woekierend	Laat oogstbare scheuten.	Geschikt		Zeer geschikt	

Phyllostachys edulis 'Dutch Giant' (syn. <i>P. pubescens</i>)	6-10	>35	Kan woekeren	'Moso' in Japan, belangrijke soort voor hout-productie van bamboe. Laat oogstbare scheuten.	Zeer geschikt.	Zeer geschikt.		
Phyllostachys heteroclada 'Straightstem' (syn. <i>P. concava</i>)	6-10	25-35	Sterk woekierend	Verdraagt wateroverlast.				Zeer geschikt.
Bashania fargesii	6-10	25-35	Sterk woekierend	Snelgroeiend. Dunnere maar vroegste scheuten. Tweede oogst later in seizoen.	Geschikt	Zeer geschikt.		
Fargesia Robusta	4-6	15-25	Woekert niet				Zeer geschikt	
Fargesia nitida x murieliae 'Dawei'	2-4	15-25	Woekert niet				Zeer geschikt	